

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

Akıllar Tutulduğunda

İslam'ın ilerlemesi ve genişlemesi, eşsiz ve benzersiz bir meseledir; zira İslam, Müslümanı harika doğasına uygun bir şekilde inşa etmeye hırs göstermiş ve İslam'ın fikri ve mefhumlarıyla yoğrulmuş herkesi, müjdeleyen ve nefret ettirmeyen, birleştiren ve ayırmayan seçkin bir şahsiyet haline getirmiştir. Aksine İslam'ın fikri ve kültürüyle beslenmemiş olanların, bazı ayrıntılar veya içtihatlar konusunda kendilerine muhalefet edenleri özümsemede göğüslerinin daralıp sıkıştığını görürsünüz.

İmamlarından gördükleri zanni delillere dayanarak belli bir şeyin haram olduğuna kanaat getiren bazı kimselerin, kendi görüşlerine başka şerî bir görüşle muhalefet eden ve ben akli bir görüş değil de başka şerî bir görüş diyorum diyen başka kimselerle tartıştıklarını ve onlarla, terk etmeye, bağlantıyı kesmeye ve Allah korusun tekfir etmeye varacak şekildeki bir nefret ve inkarla muamele ettiklerini görürsünüz.

İlim ve yetenek bakımından muhaddislerden birinin görüşüne ikna olmuş ve Allah'ın Rasulü Sallallahu Aleyhi ve Sellem'in hadisi hakkında muhaddisinin görüşünü taşıyan bir başkasının da, kendilerine ait başka bir görüşe sahip olan başka muhaddislerin de olduğunu idrak edemediğini, muhaddisi filan hadisin zayıf olduğunu söylediğinde bunun ihtilafsız tek kelimeyle zayıf olduğu anlamına geldiğini zannettiğini ve başka muhaddislerin de olduğunu, bilakis onlardan ilim bakımından büyük ve kapsamlı olanların bile, örneğin ravilerin durumları hakkında sahip oldukları şeylere binaen başka bir görüş söylediğinin farkında olmadığını görürsünüz.

Hakeza aynı fikre, yani disiplinli bir şekilde muhalefet edeni özümseme kapasitesine sahip olmayan birçok örnek vardır.

Gerçek şu ki İslam, insanların aklına ve onların içtihat etme, anlama, takip etme ve tedebbür etme yeteneklerine karşı geniş ve gözetleyici bir din olup bu da Allahu Teala'nın bize olan rahmetindedir.

Gelin benimle birlikte Allah'ın Rasulü Sallallahu Aleyhi ve Sellem ve kerim ashabının Beni Kurayza savaşında başlarına gelenleri düşünün; İbn Ömer Radyallahu Teala Anhuma'nın şöyle dediği rivayet edilmiştir; Nebi Sallallahu Aleyhi ve Sellem Hendek savaşından dönünce bize şöyle dedi: لَا يُصَلِّيَنَّ أَحَدٌ الْعَصْرَ إِلَّا فِي بَنِي قُرَيْظَةَ **“Hiç kimse Beni Kurayza'ya varmadan ikindi namazını kılmasın!”** Onlardan bazıları yolda iken ikindi vakti girdi ve şöyle dedi: **Biz Beni Kurayza'ya varmadan namazı kılmayacağız. Diğerleri de şöyle dedi: Olur mu öyle şey, biz namazı kılacağız. Bizden namazı kılmamamız istenmedi ki. Bu durum Nebi Sallallahu Aleyhi ve Sellem'e anlatılınca onların hiç birisine kızıp serzenişte bulunmadı.**

Bu, Allah'ın Rasulü Sallallahu Aleyhi ve Sellem'den bize, nâss bunu (anlamı) taşıdığı sürece Allah'ın murat edilen anlayışta ihtilafın olmasını kabul ettiğine dair

bir derstir. Eđer Allah, ihtilaf için bir alan bırakmamış olsaydı, tıpkı ihtilaf taşımayan katiyetlerde (kesin nâsslarda) olduğu gibi yapardı.

Allah'ın Rasulü Sallallahu Aleyhi ve Sellem'in şu kavli de aynı şekildedir: إِذَا حَكَمَ الْحَاكِمُ فَاجْتَهَدَ ثُمَّ أَصَابَ فَلَهُ أَجْرَانِ وَإِذَا حَكَمَ فَاجْتَهَدَ ثُمَّ أَخْطَأَ فَلَهُ أَجْرٌ **“Hakim içtihat eder ve içtihadında isabet ederse iki sevap kazanır, hata ederse bir sevap kazanır.”** işte bu da Müslümanlar arasında içtihat ve ihtilaf konusu olan meselelerde ihtilafın olmasında hiçbir sıkıntının olmadığını teyit etmektedir.

Bakın işte İmam Ahmed ibn Hanbel, İmam Şafii'nin öğrencisiydi (Allah her ikisine de rahmet etsin) ve daha sonra iki farklı ekol haline gelene kadar birçok konuda ona muhalefet etmiştir. Aynı şekilde İmam Şafii de İmam Malik'in öğrencisi olmuş, sonra birçok meselede ona muhalefet etmiş ancak onların hepsi de birbirini muhabbet besleyen kardeşler olmuşlar, öğrenci ya da imam olsun birbirlerinin fıkhını ve görüşünü inkâr etmemişler ve onlardan her biri kardeşinin faziletini, ilmini ve doğruluğunu kabul etmiştir.

Ama akıllar tutulduğunda ve ilim gerilediğinde ihtilaf, tekfir, tartışma ve çatışma nedeni haline gelmekte ve her ikisi de metodun sağlamlığı ve maksadın samimiyeti konusunda yeterli olmasına rağmen bir Müslüman bir Müslüman kardeşini özümserken göğsü daralmaktadır.

Hizb-ut Tahrir Merkezi Medya Ofisi Radyosu İçin Yazan

Müh. Bahir Salih